

5.10.2015

Hallintopoliittinen osasto/Olsson

Puolustusvaliokunta 7.10.2015

PLM:n hallinnonalan osuus vuoden 2016 talousarvioesityksessä

1 Talousarvioesityksen lähtökohdat

Suomen puolustus perustuu yleiselle asevelvollisuudelle ja koko maan puolustamiselle. Puolustuksen uskottavuudesta huolehditaan kaikissa olosuhteissa. Kertausharjoitusten riittävä määrä varmistetaan ja vapaaehtoisten harjoitusten sekä reservin omaehtoisen koulutuksen edellytykset turvataan. Koko palveluskelpoinen miespuolinen ikäluokka koulutetaan. Varusmiesten maastovuorokausien määrä ja varusmieskoulutuksen taso sekä reservin kertausharjoitusten määrä säilytetään vuoden 2015 tasolla. Puolustusvoimat ylläpitää ja kehittää koko maan kattavaa alueellista puolustusjärjestelmää sekä yleistä asevelvollisuutta puolustuksen perusratkaisuin. Puolustuskyky perustuu puolustusjärjestelmän suorituskykyihin sekä kansallisella ja kansainvälisellä yhteistyöllä saatavaan tukeen.

2 Hallinnonalan määrärahat

Hallituksen esitys vuoden 2016 talousarvioksi sekä valtioneuvoston 28.9.2015 hyväksymän Julkisen talouden suunnitelman osana oleva valtiontalouden kehyspäättös vuosille 2017—2019 sisältävät puolustusministeriön hallinnonalan menoja seuraavasti:

(milj. euroa)	TA 2015	TAE 2016	KEH 2017	KEH 2018	KEH 2019
Kehykseen luettava	2 324	2 519	2 485	2 460	2 725
Kehyksen ulkopuolella (alv)	335	367	364	356	359
Pääluokka 27 yhteensä	2 659	2 886	2 849	2 816	3 084

Menojen yhteismäärä vuonna 2016 on 227 milj. euroa enemmän kuin vuoden 2015 varsinaisessa talousarviossa. Menojen kasvu johtuu pääasiassa parlamentaarisen selvitysryhmän raportin mukaisen 50 milj. euron lisäyksestä puolustusmateriaalihankintoihin sekä materiaalihankintojen maksatuksien myöhentämisestä. Materiaalihankintojen menoja on myöhennetty vuosilta 2013–2015 vuodelle 2016 noin 129 miljoonaa euroa, jotta rahoitus ja hankintojen toimitusajat vastaavat paremmin toisiaan. Tämä selittää pääosin myös puolustusministeriön pääluokan menojen BKT-osuuden kasvun vuoteen 2015 nähden. Puolustusministeriön pääluokan menojen osuus vuodelle 2016 ennustetusta bruttokansantuotteen määrästä on 1,37 % (v. 2015 1,29 %). Puolustusministeriön pääluokan määrärahojen osuus kaikista valtion budjettitalouden määrärahoista nousee vastaavasti 5,3 prosenttiin (v. 2015 4,9 %).

3 Hinta- ja kustannustasotarkistukset vuonna 2016

Kehykset on muutettu vuoden 2016 hinta- ja kustannustasoon tekemällä puolustusvoimien toimintamenoihin, puolustusmateriaalihankintoihin ja sotilaallisen kriisinhallinnan menoihin ennakkollinen 1,5 prosentin kustannustasotarkistus, mikä merkitsee tässä vaiheessa n. 25,1 milj. euron lisäystä vuositasolla (toimintamenot +16,4 milj. euroa, puolustusmateriaalihankinnat +8,0 milj. euroa ja sotilaallinen kriisinhallinta +0,7 milj. euroa).

Vuoden 2016 määrärahaan on tehty vuoden 2014 toteutuneen kustannustason mukainen vähennys n. 11,0 milj. euroa (toimintamenot -5,0 milj. euroa, puolustusmateriaalihankinnat - 5,7 milj. euroa ja sotilaallinen kriisinhallinta - 0,3 milj. euroa).

5.10.2015

Hallintopoliittinen osasto/Olsson

4 Momentti 27.10.01 (Puolustusvoimien toimintamenot)

Puolustusvoimien toimintamenomäärärahojen nettomääräinen lisäys vuonna 2016 on vuoden 2015 varsinaiseen talousarvioon verrattuna 23,4 milj. euroa. Lisäyksestä 13,4 milj. euroa aiheutuu toimitilavuokrien nettomääräisestä lisäyksestä, jossa on otettu huomioon puolustusvoimien kestävän vuokratason saavuttamiseksi tarvittava lisäys Senaatti-kiinteistöjen vuokriin ja omakustannusperiaatteen toteuttamisesta Senaatti-kiinteistöjen vuokriin aiheutuva vähennys. Puolustusvoimien Senaatti-kiinteistöille makamat toimitilavuokrat muuttuvat vastaavalla tavalla vuoden 2016 alusta lukien. Momentille on lisätty 6,8 milj. euroa palkkausten tarkistuksista ja 11,5 milj. euroa muista kustannustasotarkistuksista johtuen. Lisäksi momentille on siirretty 10,6 milj. euroa momentilta 27.10.18 (Puolustusmateriaalihankinnat).

Puolustusvoimien toimintamenomäärärahoihin on kohdistettu vuonna 2016 yhteensä n. 13,6 milj. euroa enemmän toimintamenosäästöjä kuin vuoden 2015 talousarviossa. Edelliseltä vaalikaudelta periytyvän palkkaliikumasaästön osuus tästä on n. 7,2 milj. euroa. Hallitusohjelman mukaan virastojen hallintomenoista säästetään mm. tehtäviä ja velvoitteita purkamalla, eläkepoistumaa hyödyntämällä, lisäämällä digitalisaatiota ja uudistamalla rakenteita. Vuoden 2016 talousarvioesityksessä on vähennetty tähän perustuen puolustusvoimien toimintamenomäärärahoista 5,4 milj. euroa. Vuosien 2017–2019 säästö tullaan kohdistamaan virastoille keväällä 2016 säästöpotentiaalin arvioinnin pohjalta. Talousarvioesityksessä on otettu huomioon myös hallitusohjelman mukaisesti taloushallinnon tehostamiseen perustuva Hankinnasta maksuun -säästö. Mikäli virastojen hallintomenoihin suunnattu yleinen toimintamenosäästö kohdistetaan kehyskauden lopulla puolustusvoimiin samalla periaatteella kuin vuoden 2016 talousarvioesityksessä, puolustusvoimien toimintamenomäärärahoihin kohdistuvien toimintamenosäästöjen yhteismäärä tulee olemaan vuonna 2019 n. 45 milj. euroa suurempi kuin vuonna 2015.

Momentin bruttomenojen arvioidaan jakautuvan vuonna 2016 seuraavasti: palkkausmenot 791,2 milj. euroa, materiaalsen valmiuden menot (pl. palkat) 404,9 milj. euroa, kiinteistömenot 262,7 milj. euroa, asevelvollisten koulutuksen ja ylläpitohuollon menot (pl. palkat) 173,6 milj. euroa sekä muut toimintamenot 265,9 milj. euroa.

Momentille esitetyllä, uudella 146,6 milj. euron tilausvaltuudella, jonka menot ajoittuvat vuosille 2017–2020, on tarkoitus hankkia varaosia ja materiaalin kunnossapitopalveluja maa-, meri- ja ilmavoimille.

Momentilta palkattavan henkilöstön määräksi arvioidaan n. 11 800 henkilötyövuotta vuonna 2016. Henkilötyövuosimäärä vähenee n. 200 henkilötyövuodella kuluvaan vuoteen nähden puolustusvoimaudistukseen liittyvien henkilöstötoimien loppuunsaattamisen myötä.

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
	toteuma	toteuma	toteuma	toteuma	tavoite	tavoite
Koulutetut varusmiehet	21 963	21 934	21 904	21 418	21 300	21 200
Kertausharjoituksissa koulutetut	27 061	4 321	4 863	5 818	18 000	18 000
Varusmiesten maastovuorokaudet	30	25	26	26	35	35
Hornet-hävittäjien lentotunnit	8 904	8 071	7 919	7 998	8 900	8 900
NH90 -helikopterien lentotunnit	946	1 414	1 323	1 271	1 650	1 850
Taistelualusten alusvuorokaudet	1 164	1 003	1 161	1 158	1 400	1 400

5.10.2015

Hallintopoliittinen osasto/Olsson

Puolustusvoimat on tänä vuonna palauttamassa vuosien 2012–2014 jälkeen toimintansa (kertausharjoitukset, maastovuorokaudet, lentotunnit ja alusvuorokaudet) tehtävien ja suorituskykyisten joukkojen tuottamisen edellyttämälle tasolle. Lähtökohtana puolustusministeriön hallinnonalan lähivuosien toiminnan suunnittelussa on, että hallitusohjelman tahtotilaa noudatetaan eli varusmiesten maastovuorokausien määrä ja varusmieskoulutuksen taso säilytetään, samoin reservin kertausharjoitusten määrä. Toimintameno säästöt, joiden määrä kasvaa edelleen kehyskauden loppua kohden, ovat kuitenkin merkittävä haaste puolustusvoimien toiminnan tason ylläpitoa ajatellen, kun otetaan huomioon se, että puolustusvoimiin kohdistettiin jo edellisellä vaalikaudella huomattavia toimintameno säästöjä.

5 Momentti 27.10.18 (Puolustusmateriaalihankinnat)

Puolustusmateriaalihankintamäärärahojen nettomääräinen lisäys vuonna 2016 on vuoden 2015 varsinaiseen talousarvioon verrattuna 176,9 milj. euroa. Lisäyksestä n. 129 milj. euroa on materiaalihankintojen maksatuksien myöhentämisestä vuosilta 2013–2015 vuodelle 2016, jotta rahoitus ja hankintojen toimitusajat vastaavat paremmin toisiaan sekä 50 milj. euroa parlamentaarisen selvitysryhmän mukaisesta puolustusbudjetin tasokorotuksesta.

Momentille esitetään uutta Puolustusvoimien materiaalin kehittäminen 2016 (PVKEH 2016) –tilausvaltuutta, kokonaismäärältään 314,1 milj. euroa vuosina 2016–2020. Tilausvaltuudella on tarkoitus hankkia mm. meritiedustelukomppanioiden varustusta, ilmapuolustuksen tulenkäytön johtamisjärjestelmän kehittämistä, pitkän kantaman ampu-
matarvikkeita, Leopard 2A6 –taistelupanssari-vaunujen osajärjestelmien täydentämistä, Jurmo-luokan venekaluston peruskorjausta sekä Hornet- ja Hawk-kaluston elinkaaren päivitystä.

Uudesta PVKEH 2016 –tilausvaltuudesta aiheutuu menoja vuonna 2016 yhteensä 37,1 milj. euroa ja vanhoista tilausvaltuuksista yhteensä 446,764 milj. euroa.

Muihin puolustusmateriaalihankintoihin on varattu 98 milj. euroa sekä indeksi- ja va-
luuttakurssimuutoksista aiheutuviin menoihin 11,8 milj. euroa.

6 Momentti 27.10.50 (Maanpuolustusjärjestöjen toiminnan tukeminen)

Hallitusohjelman mukaisesti järjestöjen ja yhteisöjen valtiolta saamiin tukiin kohdistetaan yhteensä 5 milj. euron suuruisen vuosittainen säästö vuosina 2016–2020. Tästä säästöstä on kohdistettu PLM:n hallinnonalan valtionapumomentin vähennyksenä 0,249 milj. euroa vuonna 2016. Hallituksen esityksessä momentin määrärahan suuruudeksi ehdotetaan 1,629 milj. euroa, joka on 0,399 milj. euroa (19,7 %) pienempi kuin vuoden 2015 talousarviossa momentille myönnetty määräraha (2,028 milj. euroa).

Määrärahan vähennys vaikuttanee voimakkaimmin Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen toimintaan, sillä kyseinen järjestö on saanut vuosittain yli 86 % puolustusministeriön myöntämistä valtionavustuksista.

5.10.2015

Hallintopoliittinen osasto/Olsson

Momentille myönnettyä määrärahaa on jaettu valtionavustuksina vuosina 2011 - 2015 seuraavasti (1 000 euroa):

Järjestö	2011	2012	2013	2014	2015	Muutos 2015/2011	Muutos 2015/2011, %
Maanpuolustuskoulutusyhdistys	1 975	1 754	1 804	1 804	1 754	-221	-11
Maanpuolustuksen tuki ry	185	150	150	150	150	-35	-19
Sotavainajien muiston vaalimisyhdistys ry	120	112	112	112	112	-8	-7
Maanpuolustusnaisten Liitto ry	5	10	10	10	10	+5	+100
Suomen Sotahistorian Komissio ry	3	2	2	2	2	-1	-33
Kadettikunta ry	3	0	Ei hak.	Ei hak.	Ei hak.	(-3)	
Yhteensä	2 291	2 028	2 078	2 078	2 028	-263	-11

Eduskunta on tehnyt vuosittain lisäyksiä momentin määrärahaan. Viimeksi vuoden 2015 talousarvion eduskuntakäsittelyn yhteydessä momentille lisättiin 150 000 euroa kohdistettuna Maanpuolustuskoulutusyhdistykselle.

7 Momentti 27.30.20 (Sotilaallisen kriisinhallinnan kalusto- ja hallintomenot)

Momentin määräraha 36,557 milj. euroa on mitoitettu Suomen kriisinhallintajoukkojen vahvuuksien ja tehtävävaatimusten mukaisesti huomioiden ne operaatiot, joihin Suomi todennäköisesti osallistuu vuonna 2016. Arvioitu operaatiossa toimiva henkilöstön määrä on 570 henkilötyövuotta.

Jatkossa Suomi vähentää osallistumista sotilaallisiin rauhanturvaoperaatioihin ja keskittyy kriisinhallintaoperaatioissa Suomen kannalta merkityksellisimpiin operaatioihin. Tämä johdosta määrärahatarve tulee alenemaan asteittain vuodesta 2016 alkaen.